

Utfärdad: [pp.kk.vvvv]	Träder i kraft: [pp.kk.vvvv]	Giltighetstid: Tills vidare
Rättsgrund Körkortslagen (386/2011) 35–37 och 40 §		
Bestämmelser om påföljderna för verksamhet som strider mot föreskriften finns i:		
Genomförd EU-lagstiftning:		
Ändringsuppgifter: Upphäver Trafiksäkerhetsverkets föreskrift TRAFI/18934/03.04.03.00/2018 av den 15 juni 2018 om förarutbildning som trädde i kraft den 1 juli 2018.		

Förarutbildning

1	Tillämpningsområde.....	1
2	Utbildning omfattande 4 lektioner för första körkort	1
3	10 lektioner utbildning i riskidentifiering (riskutbildning) för den som avlägger körkort för kategori B 2	
4	Utbildning i anslutning till körförbud för nya förare	4
5	Genomförande av utbildningen.....	5
6	Tillgodoräknande av utbildning som getts utomlands	6
7	Övergångsföreskrifter	6

1 Tillämpningsområde

Genom denna föreskrift meddelar Transport- och kommunikationsverket närmare föreskrifter om innehållet och de praktiska utbildningsarrangemangen för den obligatoriska förarutbildningen som föreskrivs i 35 och 37 § i körkortslagen (386/2011) samt föreskrifter om krav på undervisningsredskap som avses i 40 § 4 mom. i samma lag. Punkt 5 i föreskriften om genomförande av utbildningen tillämpas även på förarutbildning för körkort i grupp 2 som avses i 36 § i körkortslagen.

2 Utbildning omfattande 4 lektioner för första körkort

I den utbildning för första körkort som avses i 35 § 1 mom. i körkortslagen ska man gå igenom åtminstone följande ämneslatheter och ge deltagarna den baskunskap och de grundläggande färdigheter som beskrivs i denna föreskrift:

- 1) Transportsystemet och förarens ansvar i trafiken:
  - a) transportsystemets komponenter,
  - b) samspel och risker i trafiken,

c) ansvar och skyldigheter vid framförande av ett motordrivet fordon.

2) Trafikregler:

a) trafikregler,

b) hur en motorfordonsförare ska uppföra sig i trafiken.

Undervisningen, i synnerhet för körkort i grupp 1, ska ta upp hur man ska bete sig som förare.

3) Olika trafikanter och de regler som gäller för dem:

a) komponenter i ett säkert körsätt som beaktar miljön och komponenternas betydelse i trafiken,

b) att i sitt eget handlande identifiera och beakta andra trafikantgruppers särdrag och riskfaktorer i anslutning till dessa.

4) Attityder och förhållande till utmaningar i trafiken:

a) identifiering av särskilda osäkerhetsfaktorer i fråga om nya förare samt typiska brister i kompetens och kunskaper,

b) särskilda riskfaktorer i trafiken för nya förare,

c) rätt användning av säkerhetsanordningar,

d) beaktande av den övriga trafiken och förutseende av trafiksituationer.

3 10 lektioner utbildning i riskidentifiering (riskutbildning) för den som avlägger körkort för kategori B

I den riskidentifieringsutbildning för kategori B som avses i 35 § 2 mom. i körkortslagen ska man gå igenom följande ämneshelheter och ge deltagarna de i denna föreskrift beskrivna kunskaperna och färdigheterna att lägga märke till riskfaktorer i trafiken samt att identifiera och förutse risker och undvika dessa.

5 lektioner teoriundervisning om trafikmiljön och upprätthållande av säkerheten.

Undervisningen ska behandla åtminstone följande ämneshelheter:

1) Förarens ansvar i trafiken:

a) motorfordonsförarens ansvar och skyldigheter,

b) beaktande av den övriga trafiken, i synnerhet fotgängare, cyklister och den tunga trafiken,

c) hur man agerar vid olyckor och på olycksplatsen, ger första hjälpen till skadade, varnar den övriga trafiken och tillkallar hjälp vid behov.

2) Attityder och förhållande till utmaningar i trafiken:

a) hur hastighet, säkerhetsavstånd, vägförhållanden och passagerarna inverkar på olycksrisken,

- b) hur man genom sitt eget handlande kan undvika risker i anslutning till ovan nämnda faktorer,
  - c) ekologisk och ekonomisk bilanvändning.
- 3) Kunskap om och behärskande av sitt eget handlande:
- a) hur rusmedel, trötthet, störande faktorer under körning, det psykiska tillståndet och hälsotillståndet samt andra faktorer påverkar förarens körförmåga,
  - b) potentiella konsekvenser och följdverkningar av ovan nämnda faktorer,
  - c) hur man kan undvika risker som orsakas av ens eget beteende i trafiken.
- 4) Automatisering och förarens roll:
- a) användning i trafik av allmänt tillgängliga förarassistanssystem (t.ex. automatisk nödbroms, körfältsassistent, automatisk parkering, anordning för automatisk hastighetsstyrning och övervakning av vakenhetstillståndet),
  - b) förekomsten av olika system i fordonet,
  - c) förarens roll och ansvar när systemen används.
- 5) Att fundera över förarens personliga riskbeteende med hjälp av innehållet i punkterna 1–4 ovan:
- a) att identifiera trafiksituationer med anknytning till riskbeteende,
  - b) följderna för trafikrelaterat riskbeteende,
  - c) hur trafiksituationer med anknytning till riskbeteende kan undvikas.

5 lektioner körundervisning om kompetens i specialsituationer och om att förutse och undvika risker i anslutning till dessa situationer. Undervisningen ska behandla åtminstone följande ämneshelheter:

- 1) Körning i tätort:
- a) typiska trafiksituationer i tätorter och risker i anslutning till dessa,
  - b) körning i korsning,
  - c) val av körlinje och byte av körlinje,
  - d) regler som gäller övergångsställen och beaktande av den lätta trafiken.
- 2) Landsvägskörning:
- a) typiska trafiksituationer på landsväg och risker i anslutning till dessa,
  - b) hur man agerar i mötes- och omkörningssituationer,
  - c) beaktande av den lätta trafiken,

- d) körning på, anslutning till och lämnande av huvudväg,
- e) särdrag vid körning på motorväg och motortrafikled.

3) Mörkerkörning:

- a) sikt och synlighet,
- b) användning av lyktor i olika trafiksituationer som t.ex. vid möte, omkörning och parkering,
- c) hur man undviker farliga situationer.

Undervisningen ska omfatta förevisningar och övningar.

Undervisning i mörkerkörning kan ges med simulator året runt. Annars kan undervisning i mörkerkörning endast ges under den mörka tiden från början av september till slutet av mars.

4) Körning i halt väglag och automatisering:

- a) grepp på olika vägytor och -beläggningar samt identifiering av halka,
- b) att stanna när det är halt och bromsmetoder,
- c) bromsning och styrning när det är halt,
- d) körning i kurvor,
- e) hur man undviker farliga situationer,
- f) användning av förarassistanssystem.

På denna undervisning tillämpas vad som i körkortslagen och -förordningen föreskrivs om distansundervisning. Då får en utbildare ha högst 10 elever.

5) Identifiering av risker i den personliga körskickligheten:

- a) tillämpning av punkterna 1–4 ovan i tillämpliga delar i praktiken,
- b) att styra kunden mot ett säkert, ekonomiskt, ansvarsfullt och socialt körsätt.

Körundervisningen som ingår i riskidentifieringsutbildningen ska genomföras som personlig undervisning om den inte ges med en simulator eller på en övningsbana.

4 Utbildning i anslutning till körförbud för nya förare

Den utbildning som avses i 37 § i körkortslagen syftar till att den som deltar i utbildningen identifierar riskfaktorer i sitt eget beteende, både själv och med utbildarens stöd samt inom gruppen funderar över orsaker och bakomliggande faktorer till riskbeteendet, får information om trafikrisker samt självständigt eller med stöd hittar lösningar för att förebygga riskbeteendet. I utbildningen ska man i ordningsföljd gå igenom åtminstone följande delar och innehåll:

- 1) Hur är jag som förare i trafiken och faktorer som lett till handlingarna (1 lektion)

Deltagarens beskrivning av sina förmågor och sitt handlande som förare, beskrivning av de omständigheter som lett till brotten/förseelserna och faktorer före gärningen/gärningarna, beskrivning av hur han eller hon gjorde sig skyldig till brottet/förseelserna och känslor och följer efter gärningen/gärningarna. I denna del beaktas typ och omständigheter beträffande varje deltagares handlingar individuellt. Delen kan genomföras skriftligen under övervakning eller som interaktiv diskussion mellan deltagaren och utbildaren. Utbildningen syftar till att deltagaren själv analyserar och går igenom ovan nämnda omständigheter och att utbildaren är närvarande och stöder deltagaren skriftligen eller muntligen. Om delen genomförs som en diskussion, ska det vara ett enskilt förtroligt samtal mellan deltagaren och utbildaren.

- 2) En gruppdiskussion under utbildarens ledning om likgiltighet i trafiken baserat på deltagarnas inledande uppgifter under den första lektionen (2 lektioner)

Utgående från de svar på de inledande uppgifterna utbildaren får planerar han eller hon en diskussionsram om relevanta teman som till exempel vilka känslor de egna handlingarna har väckt hos personen själv och de anhöriga, vilka konsekvenser handlingarna och straffet har fått, vilken betydelse trafiksäkerheten har och hur man själv kan påverka den. De inledande uppgifterna är konfidentiella och endast utbildaren har tillgång till dem. Dessutom leder utbildaren deltagarna att fungera över de positiva sidorna med trafiksäkerheten och ger vid behov faktabaserad trafiksäkerhetsinformation. En grupp ska ha högst 10 deltagare.

- 3) Att hitta alternativ (1 lektion)

Att göra upp en individuell plan genom att skriva eller diskutera med läraren som individuell undervisning: att hitta metoder för hur deltagaren själv kan förhindra att han eller hon i fortsättningen hamnar i risksituationer eller i omständigheter som kan leda till att han eller hon gör sig skyldig till brott/förseelser. Delen kan genomföras skriftligen under övervakning eller som interaktiv diskussion mellan deltagaren och utbildaren. Utbildningen syftar till att deltagaren själv analyserar och går igenom ovan nämnda omständigheter och att utbildaren är närvarande och stöder deltagaren skriftligen eller muntligen. Om delen genomförs som en diskussion, ska det vara ett enskilt förtroligt samtal mellan deltagaren och utbildaren.

Utbildningen ges i form av teoriundervisning som kan ordnas som individuell undervisning, klassundervisning eller virtuell undervisning där utbildaren och deltagaren ska kunna se och höra varandra i realtid via videoförbindelse.

Utbildaren ska verifiera deltagarnas identitet och närvaro. För att ha genomgått utbildningen med godkänt resultat krävs närvaro under precis hela utbildningen och aktivt deltagande i diskussioner och uppgifter.

Den som deltar i utbildningen ska lämna in ett intyg över godkänd utbildning till polisen när han eller hon då körförbudet löper ut ansöker om att återfå körkortet.

5 Genomförande av utbildningen

Teoriundervisningen kan ske i form av individuell undervisning, grupparbeten, föreläsningar och diskussioner. I teoriundervisningen kan det även ingå praktiska övningar på ett sätt som lämpar sig för ämnet som undervisas och målen med undervisningen, till exempel genomgång av fordonsegenskaper eller introduktion om fordonsutrustning.

Undervisningsmaterialet och andra redskap och anordningar som används i undervisningen ska vara lämpliga för förmedling av innehållet i undervisningen.

En simulator som används i körundervisningen ska ha ett tillräckligt omfattande perspektiv (minst 120 grader) samt manöverorgan som ger en verklig körkänsla. Perspektivet ska motsvara perspektivet i ett fordon i den ifrågavarande kategorin. Programvaran som används i simulatorn ska motsvara målen för innehållet som undervisningen gäller och programvaran ska stödja elevens inläring för att uppfylla målet som satts upp för lektionen. Programvaran ska motsvara den verkliga trafikmiljön och hållas uppdaterad i enlighet med den gällande vägtrafiklagstiftningen.

Över utbildning som avslutats med godkänt resultat ska ett intyg ges enligt 49 § i körkortslagen och 28 § i statsrådets förordning om körkort (423/2011).

6 Tillgodoräknande av utbildning som getts utomlands

När det gäller utbildning för att skaffa körkort som erhållits utomlands är det möjligt att godkänna sådant utbildningsinnehåll som motsvarar gällande finländska författningar och undervisningsplaner. Om utbildning som erhållits utomlands ska man visa upp en pålitlig utredning och vid behov en undervisningsplan eller motsvarande.

7 Övergångsföreskrifter

Undervisning i mörkerkörning som avlagts enligt krav som gällde före den 1 juli 2018 kan ersätta högst en lektion av undervisningen i mörkerkörning i underpunkt 3 av den körundervisning som ingår i riskutbildningen som avses i punkt 3. När man deltar i körprovet ska man uppvisa ett intyg över erhållen undervisning i mörkerkörning.

Utbildningskraven enligt punkt 3 i föreskriften tillämpas från och med den 1 april 2023. Riskidentifieringsutbildning som inletts före föreskriftens ikraftträdande får slutföras enligt kraven i de bestämmelser som gällde före föreskriftens ikraftträdandedatum tills tillämpningen av de nya utbildningskraven börjar.

Helsingfors den (dd) (månad) 20(åå)

Kirsi Karlamaa

Beslutsfattare

Kati Heikkinen

Föredragande